

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Iosephi Mariae Svaresii, Episcopi Vasionensis, Praenestes
Antiquae Libri Dvo**

Suarès, Joseph Marie

Romae, 1655

De Pr[a]enestinis Episcopis ad ann. Vsque à C. N. M. 9

urn:nbn:de:hbz:466:1-11894

*De Prænestinis Episcopis ab anno Christi
DCXLII. usque ad annum M.*

CAPVT IX.

To. 2 Concil.
Binij.

Action 4.

IN Synodo Romana, quæ habita-
est sub Martino Papa Primo ad-
uersus Monothelitas anno Impe-
rij Constantini *πρωγονδης* IX. Indi-
ctione VIII. die III. Non. Octo-
bris, siue anno Publicæ Salutis
DCXLII. resederunt Maiurinus
Episcopus Prænestes, qui & Maiorianus dicitur,
Deodatus Spoleti, Deodatus Amerinus, Bonus Fi-
coclensis, Martinus Centumcellensis, & alij, qui
Græcè nominantur in Vaticano Codice MDCLV.
quem exscriptum Eminentissimi Cardinalis Fran-
cisci Barberini liberalitate, Latioque donatum cum
Martini Papæ sanctitate celeberrimi vita euulgare
fuit animus. Synodo quoque Romanæ sub Agatho-
ne Papa Primo ad explodendum penitus suprascri-
ptorum hæreticorum errorem collectæ anno Chri-
stiano DCLXXX. subscripsit Stephanus *ἐλάχιστος ἐπί-
σκοπος τῆς ἁγίας Ἐκκλησίας Πραηνεστίνης*. (vt loquuntur Acta
Oecumenici Concilij VI. Constantinopoli habiti)
minimus Episcopus Sanctæ Ecclesiæ Prænestinæ.
Sic opposuit se murum pro domo Domini, & con-
trà Monothelitas è Præneste alter hic emicuit pu-
gil orthodoxæ veritatis assertor. Leonis Tertij Au-
gusti anno VI. Christi DCCI. subscriptione sua Sy-
nodum Romanam sub Gregorio Secundo Papa ce-
lebratam aduersus illicita coniugia confirmavit Ser-
gius

gius Prænestinus Episcopus. Paulo post Venantius, seu Valentius Penetri, seu Prænestæ, seu Penestræ, & Sanctæ Ecclesiæ Prænestinæ Episcopus (viti variant Codices) Synodo Romanæ sub Zachariâ Papa Primo interfuit, atque subscripsit anno à Christo Nato DCCXLIII., & Synodo præterea II. sub eodem Papa congregatę anno DCCXLV. Diplomati verò, seu Epistolæ Pauli Papæ Primi datæ anno XVI. Constantini Copronymi, qui incidit in annum Christi DCCLVII. subscripsit Gregorius humilis Episcopus Ecclesiæ Prænestinæ, à quo (vt opinor) a ius est Georgius, qui Gregorius fortasse traiectis litteris per errorem, siue per ἀγνοίαν (viti ius vis, δίψα nares, μὲν forma, Crispus Priscus) ab Anastasio Bibliothecario interdum appellatur, & à Mariano Scoto ad annum DCCLXVII. atque Prænestinus Episcopus, seu Prænestæ narratur metu compulsus post Pauli I. Papę obitum Constantinum fratrem Totonis Ducis Nepefinę Ciuitatis per vim intrusum in Apostolicam Sedem Clericum, Subdiaconum, atque Diaconum, & Pontificem denique consecrasse. Apponam verba S. Antonini. *Paulo Papa I. defuncto, Toto, seu Dodo quidam Dux Nepefinę Ciuitatis, qui magnas diuitias sibi conseruauerat, & multos tam è nobilibus, quàm è populo in Ciuitate Romana fautores habebat, congregata è Ciuitate Nepefina, tum ex alijs Ciuitatibus Tuscię vicinis, militum, & peditum multitudine, in Urbem venit, vbi à populo, quibusdam sibi adherentibus suggestione Diabolica Constantinum fratrem suum adhuc Laicum in Papam eligi curauit, quem cum armis, & tumultu in Ecclesiam Lateranensem milites introduxerunt, & accersito Gregorio, siue Georgio Prænestino Episcopo, illum compulerunt vt dictum Constantinum in Clericum tonsuraret, qui cum se ab il-*

Binius, & Co
dex canon. u.

Binius to. 1.
Conc. e m. f.
Calicea.

Suid. Cuiac.
in obser. iur.

13 chronio.

lis arctari vidisset, se ad pedes nefandissimi illius Constantini prostravit, adiurans illum per omnia Diuina Mystera, ut à tam impia presumptione cessaret, ne per eum tam inaudita temeritas in Ecclesia Dei inciperet pullulare, sed cum circumstantes armati illi nisi hoc faceret minarentur, facta oratione illum Clericum ordinavit, & sequenti die Diaconus ordinatus ab eodem postea Dominica sequente cum multitudine armatorum ad Ecclesiam Beati Petri properans ab eodem Gregorio, seu Georgio Prænestino Episcopo presentibus Albanense, & Portuense Episcopis, Episcopus est ordinatus, atque consecratus, & per annum unum Apostolicam Sedem tenuit, Presbyteros VIII., Diaconos IV., & Episcopos VIII. per diuersa loca constituit. Anastasij quoque verba subiiciam ad annum Christi DCCLXXIX. Antedictus verò Georgius Episcopus Prænestinus, qui eum Diaconem, & Pontificem consecrauit, non post multos dies valida, & pessima aegritudine praecipuus immobilis factus est, & postmodum Missarum solemnia nequaquam celebrauit, eius enim dextra manus aruit, atque contracta est, quam etiam nec ad os suum afferre valuit, sicque tremens, & languens vitam finiuit, quæ refert Cardinalis Baronius in Annalibus Ecclesiasticis. Stephanus Episcopus Prænestinus, seu Prænestinae Ecclesiae anno Christi DCCLXXI. memoratur in monumentis exaratis calamo Cœnobij de Aniana Magalonensis Diocesis, quæ mihi suspectissima sunt, ex quo illorum exemplum integrum vidi. Successit Andreas Episcopus Prænestinus, qui sub Stephano IV., seu V. vixit, & dein ab Hadriano Primo Papa missus fuit anno DCCLXXIII. vna cum Eustathio, seu Eustratio Albanense, ac Theodosio, seu Theoderico Tiburtino Episcopis Interannam ad Regem Longobardorum Desiderium,

In Steph III.
seu IV. edit.
Megunt.

ad illos an-
nos.

Torrig. in-
Crypt. Vatic.
Sigon. l. 3. de
Reg. Ital.

vt ingressu Romanæ Regionis illi grauissimis pœnis
 propositis interdiceret. Episcopum Prænesten-
 Codex Vaticanus MDCCLXII. m. s. scribit, filium
 Spentonis asserit Zazzera e M. Curtij Carmelitani
 libro de rebus Interamnatium, sed fides sit penes
 auctorem. Fortè hæc Iteramne fluminea, seu In-
 teramne Palestina, seu Plestina Picini, seu Pice-
 nensis, aut Teramne, quin & Interamnja Ptole-
 mæo, & Interamnium, vulgò Teramo in Piceno Su-
 burbuario, cuius Episcopus subscripsit Concilio
 Romano Tertio, sub Hilario, nunc in Aprutio; alia
 est Interamna in Vmbria, cuius Episcopus Felix
 subscripsit Concilio Romano Tertio sub Symma-
 cho, de hac Plinius agit, inter amnis Naris cornua
 sita in planitie vulgò Terni. alia Interamna ad Li-
 rim. Neque in Prouincialibus tantùm Synodis
 operam strenuam Ecclesiæ Catholicæ nauarunt E-
 piscopi Prænestini, sed etiam in Oecumenico Con-
 cilio VII. anno Christi DCCLXXXVII. subscriptum
 comperio Ioannem Episcopum *πραίνετις*, pro *Πραίνε-
 τος*, vti iam monui, quod Nicææ aduersus Iconoma-
 chos conuocatum, & habitum fuit, cuique præse-
 derunt Hadriani Papæ Primi Legati, assederunt ve-
 rò Episcopi CCCL., & interfuit ipse Constantinus
 Imperator cum Irene Augusta; imò videtur potius
 hic Ioannes Urbis Præneti in Bithynia Episcopus,
 cuius meminit Palladius, in ea Thermæ celebres
 erant, de quibus auctor Epigrammatum canit; cer-
 tè v. Synodo Oecumenicæ Constantinopolitanæ
 subscripsit Sisinnius misericordia Dei Sanctæ Eccle-
 siæ Præneti Ciuitatis Episcopus. Sæculo Nono in-
 eunte, siue anno 804. Christi, Stephanus Episcopus
 Ecclesiæ Prænestinæ interfuisse consecrationi Sancti
 Saluatoris de Aniana in agro Magalonensi traditur

Anast. in Ste-
 ph. IV. & Ha-
 driani I.
 p. 2. della No-
 bilità d'Italia
 in simigl. de'
 Castell.
 Iul. Front. de
 Co. o. i. inter
 auctores sin.
 reg. n. 1. x
 lib. Baldi Pro-
 uinc. Picini
 not. Rigaltij.
 l. 3. c. 1. Geo.

l. 3. c. 28.

Act. 7.

in vit. s. Ioan.
 Chrystost.
 Græc. Epigt.

Collat. 8.

num. 194.

supraſcriptis in tabulis Conſtantine Epifcopus Prae-
neſtinus interfuit Concilio Romano ſub Eugenio
Secundo anno 826. apud Baronium ex Vghello.
Hic verò ingens hiatus, ſeu lacuna patens uſque
ad 963. annum ſarciri à me, nullo modo potuit
penuria monumentorum, quæ Barbariem tunc
has oras peruadente intercidiſſe opinor. Con-
queritur anno 876. Ioannes Papa Octauus, ſcribens
ad Carolum Imperatorem illo æuo. *Sanctam Ro-
manam Eccleſiam periclitari, & in nouiſſimum dedu-
ctam exitium videri, hinc inde non ſolum hanc Idumæo-
rum, & Iſmabelitum tabernaculis, & Agarenis quoti-
diano gladio, & captiuitate in interitum impellentibus;*
*verùm etiam falſis filijs Sarrae in prædam, & direptio-
nem miſerabiliter immittentibus, ita ut & illi ſepè ad
muros Urbis quamuis clandestinis horis peruenerint,*
*ſed & Tyberinum fluuium, qui Albula dicebatur, iux-
tà Sabinorum conſinia pertransferint, & iſti, qui vicini
nobis ſunt ex altera parte, ita ſeuiant, & debacchentur,*
*ut non hominem, non agrum, non iumentum, non pe-
cus, non quidquam ex hæc, quæ iuris Sancti Petri exi-
ſtunt, dimittere patiantur; ſed omnia, quæ oculo vi-
dent, manu diripiant.* Anno certè 846. ſedente Ser-
gio Secundo Saraceni prædæ libidine ſtimulati, claſ-
ſem inſtruxerunt, egreſſique Africa excurrerunt, &
Siciliam, vicinasque inſulas depopulati, adpulerunt
ad littora Romana, & ad Urbem ipſam properan-
tes Baſilicas Sanctorum Petri, & Pauli diripuerunt,
& ablatiſ, aſportatiſque ornamentis, ipſiſque valuis
argenteis Baſilicæ Vaticanæ, caſiſ, vel abductis
multis ciuibus Appia Via digreſſi, Fundoſ, & obuia
quæque ferro, ac flamma vaſtantes propè Caietam
conſederunt, Romæ, Latioque infeſti, donec Anno
95. à Ioanne Decimo, ſiue Vndecimo Papa re-
preſſi,

10.1. Ital. Sac.

fortè immi-
nentibus.Leo. Offien.
ſiue Marciſ.Deſiderius
Caſinen. m. ſ.
in D. al. Cod.
Vatic. 1103.

pressi, cum Sancti Petrus, & Paulus Apostoli visi sunt adesse pugnantibus, in Montem Garganum refugere coacti sunt. Nihil igitur mirum si sævientibus, & grassantibus tam immaniter Saracenis perierunt Acta, & auctores, è quibus Prænestinorum Præsulorum nomina, resque gestæ poterant innotescere, imò ne Prænestes quidem nomen hocce caliginoso tempore vllibi memoratur. Vnus Ioannes Geometra, qui anno 940. scribebat, vt ex eius Carminibus in Nicephorum Phocam, & Ioannem Tzimiscem, & Polyeuctum Patriarcham Constantinopolitanum colligi videtur, Prænestinum vinum, & oleum celebrat hisce versibus.

Ἰωάννης τὸ Γεωμέτρει εἰς αἶνον τὸν Περγινεσίτην

Ὡ καρπὸς ἡδύς Περγινεῖς πανταγέτης;

Ὡ νέκταρ, ὕψις ὅ τις Θεοῖς Γανυμήδης

Κέρνα νέκταρ, ὡ δὲ γανυῶσαι θρόνος.

Τέτις πῖάν τις αἶμα φησὶ κυρία.

Τὸ Κυριώτε τῶτα μικρὰ φροντίδες

Ὁ Κυριώτης τῶτα μέγιστα σχέδην.

Τὸ αὐτὸ,

Τρεῖς δ' ἐλάμων εἰσὶν εὐφυῆ πόλεις,

Νίκαια, καὶ Πρανεσῶς, ἢ τ' Ἐρεχθεῶς.

Nuasīs vel Nus-

sis vel Nusēws

1. Bacchi in

Nyfa monte

nati.

Lib. 1. c. 1.

Scio ab Athenæo vinum Prænestinum inter alia melioris notæ commendari, & a Bacchio, iam adnotauimus; addubito tamen ne vinum Prænetites hic dilaudetur, cum Prænetus Bithyniæ Vrbs, de qua egi, fit vicinior Constantinopoli, & in Obsequij Themate posita sicuti Nicæa, vinum, oleumve potuerit Aulæ Constantinopolitanæ pendere, atque suppeditare. Quamuis ipse Ioannes fuerit Patria Byzantius, nihilominus Leo Allatius Græciæ ocellus, & lumen

Lib. 1. c. 1.

an aliquam ob caussam venerit ille in Italiam, & vino Prænestino degustato carmina ista effuderit dispiciendum, & anquirendum proponit; quin & Constantinopoli cum alijs mercibus vinum, & oleum è Præneste deuehi potuit, ibique ab eo tam præclaro elogio prædicari.

Card. Baron.
to. 10. anal.
Luitpr. Le-
uita Ticinen.
l. 6. c. 6. inter
Germ. Scrip.

Edit Franco-
furt. a. 1607.

par. 2. Biblio-
thec. hist.

to. 10. anal.
eccles. ad an.
964.

l. 4. c. 10. Sa-
xoniz.

Conciliabulo Romano aduersus Ioannem Duodecimum Papam interfuit, & subscripsit anno à Christi Natali 963. inter cæteros Theophylactus Episcopus Prænestinus sub Imperio Augusti Othonis. Græcum id nomen, vel ἑλληνα, vel φιλέλληνα ipsum arguit, vnde Ioanni Geometræ, vel popularem, vel peramicum conijci potest, & fortassis è Magna Græcia Italiæ, quæ tot Pontifices, tot Ecclesiæ Romanæ administratos protulit. Leo Octauus Antipapa in Bulla, quam edidit cum scholijs Theodorici à Niems inter Imperialia Statuta à Carolo Magno ad Carolum Quintum compilata damnatus auctor Melchior Goldastus, cum alia, quæ Romanæ Ecclesiæ à Iustiniano Imperatore, Ariperto Rege Longobardorum, Pipino, atque Carolo Magno donata fuerant, refundit, atque largitur Othoni Augusto, tum territorium Prænestinum, adiungiturque subscriptio Gratosi Prænestini Episcopi. Verùm diploma hoc Leonis Octaui falsum suspicatus est Vignierius, etsi suspectus scriptor, e Luitprando, Reginone, atque Onuphrio Panuino. Cardinalis verò Baronius falsi omninò arguit. Illius suspicionis argumenta sunt, quod 6. Indictio pro 7. sit supposita, sed apud Crantzium deest Indictio, & in numero labi potuerunt operæ; quod Venetiarum Insula, Histria, & Dalmatia Romano Pontifici donatæ recenseantur, nomineturque Ferrariæ Ducatus, & Capitanata, neque cum formula Donationis à Ludouico

donico Pio Augusto facta, & à Sigonio prolata conueniat; quod Rupertus Rex, qui donasse Romanæ Ecclesiæ narratur, ignoretur; sed Aripertum Regem Longobardorum reponendum vel è Crantzio constat, & Donationem Patrimonij Alpium Cottiarum, quæ quondam ad ius pertinuerant Sedis Apostolicæ, sed à Langobardis multo tempore fuerant ablata, aureis exaratâ litteris Aripertum direxisse Româ affirmat Paulus VVarnefridus. A Græcis in territorio Histriensi residentibus Mauritium Episcopum Histriensem pensiones exigentem Beati Petri in scripto territorio malè mulctatum oculis erutis queritur Hadrianus Papa Primus; Prouinciæ Venetiarum, & Histriæ continentur in Donationibus Pipini apud Leonem Ostiensem, Caroli Magni apud Anastasium Bibliothecarium; Ludouici Pij, & Othonis Primi Donationes confirmant eas, quæ priores erant, Venetiarum nomen exstat in Inscriptione Neapolitana, quam refert Doctissimus Aleander, & apud Aethicum, S. Ambrosium, Sempronium, Cassiodorum, Iustinianum Augustum, atque Iordanem, diuisa enim erat Venetia Prouincia in superiorem, & inferiorem è Notitia Imperij. Sigonius recens est auctor, & omittere potuit aliqua; singularum Urbium ditiones, quia regebantur à Ducibus, appellabantur Ducatus, sic Perusinus Ducatus, Nepesinus, & alij passim apud Anastasium. Ferraria, igitur, quæ Vrbs constituta dato Episcopo à Vitaliano Papa, Ducatus dici potuit. At Cardinalis Baronij rationes sunt quod Leonis Octauï diploma fuerit datum anno Christi 964. die 3. Kal. Maij, cum tamen Otho non sit Urbem ingressus vnâ cum Leone Octauo Antipapa, nisi ad diem 9. Kal. Iulij; quod Cardinalium, & Episcoporum nomina sint immutata.

lib 6. de Geff
Langobard.

Volum. epist.
Rom. Pont. à
Gretsero ed.
Ingolstadt. in
4. an. 1613.

l. 1. c. 7. seu 9.
Chron. Casin.
nen.
in vita Had.
I. Gretser. lib.
de munif.
Princ. in sed.
Apost.
Aleand. in
Obseru. m. f.
in Cosmogr.
ic ep. ad Ec.
cles. Verzell.
de diuis. Ital.
l. 12. ep. 24.
Nouell. 29.
de reb. Getic.
Papyr. Mas.
son. in vic.
Episc. Urb.

tata, aliaque à nominibus eorum, qui anno superiori interfuerant Conciliabulo aduersus Ioannem Duodecimum; ita vt tot Cardinales, & Episcopos tam breui temporis spatio interiisse fingendum sit; id autem incredibile videtur: quod tituli Ecclesiarum Romanarum ignoti, & inauditi tribuantur Cardinalibus, quod ipsius Othonis constitutioni aduersetur, quod Iustinianus Augustus nihil Ecclesiae Romanae donarit. Iustinianum Secundum, seu Πινόντιον hic intelligi vult Goldastus dubius, qui Bullam Leonis Octavi proteruè tuetur, sicuti Theodericus à Niems, à quo exhibita fuit integra, & cum scholijs adiectis. Crantzius ex ea tantum aliqua frustra refert. Iustinianum quidem Iuniorem, siue Secundum confirmasse vetera priuilegia Romanae Ecclesiae à prioribus principibus concessa, quo tempore Constantinus papa illum adiit, testantur summo consensu Historiographi. Iustinianum vero Primum Dei ministris Ecclesias edificando multas opes donasse VVerne- rus scribit, sed hinc ab his Romam, Italiaeque Pro- uincias pontifici Romano concessas non infertur. Catapani nomen, quo Magistratus impositus Apulie, & Calabriae à Cesare Constantinopolitano anno Salutis DCCCCLXXXIII. vocitabatur, & à quo regio Catapanatæ, seu Capitanatæ contractis, atque immutatis litteris cognomentum tulit, eo tantum anno exortum est. Falsi autem conuincitur, atque planè commentitia, & adulterina manifestè proditur Faustini Capituli Senatus Exconsulis, & Probini Exconsulis de palatio Luciano testium Laicorum subscriptione. Nam hæc nomina Exconsulum è Vitis pontificum, quæ Damasi nomine circumferuntur ab Anastasio collectæ, desumpta hic attextæ sunt intempestiuè, atque mendosè per foedissimum

VVerne-
Fascic. Temp.
commemo-
rat.

S. Antonin.
Chron. Rei-
cherispergen.
Platin.
Panuin.
Ciac.
Fascic. Temp.

Sigon. l. 7. de
Reg. Ital.

Ferron. in
Lodou. XII.

mum ἀρεθόνισμον. Illi enim vixerunt circa Salutis annum CCCCXCIIIX. sedente Sancto Symmacho Pontifice, vti patet ex eodem libro, apud quem Festus Caput, seu Princeps Senatus Exconsul, & Probinus Exconsul, aduersarij Sancti Symmachi dicuntur pugnasse cum alijs Senatoribus, & maximè cum Fausto Exconsule. Itaque Vignerius, Baro-
 nius, eiusque defensor Gretserus, & Frizonius contra Platum imposturam spuriam, & fictitiam esse Leonis Octaui Pseudo-Papæ hanc Sanctionem asserunt, illamquè meritò rejiciunt. Gretserus præsertim pro Theophilo, seu Theophylacto Prænestino Episcopo Gratiofum excogitatum, & substitutum affirmans. De hoc igitur Gratiofo tamquam intruso, & ὑποβολιμαίω, quia non liquet, anquirendum amplius. Certissimus est Stephanus anno à Christo Nato 988. cuius diploma è Sublacensi tabulario hic exscribo, sed defæcatum paululum abstersa stili rubigine.

c.9. Apolog.

In Gall. Purpur.
lib. de Card. Officio.

*Anno Deo propitio Pontificatus Domini Ioannis Summi Pontificis XV. Papæ in Sede Beati Petri Apostoli III. Indiçt. I. Mensis Aprilis die XXIV. Placuit igitur cum Christi auxilio, atque conuenit inter Dominum Stephanum Domini gratia Episcopum Prænestinensis Ecclesiæ consentiente sibi cuncto Clero eiusdem Episcopij, & è diuerso Stephanum Presbyterum eiusdem Venerabilis Episcopij, & patrem in cuncta Congregatione Monachorum fratrum, qui ad regulam pij Patris Benedicti Abbatis vitam duxerint introeuntes, & in Dei seruitio permanentes in subscripta Ecclesia in perpetuum, vt cum Domini adiutorio suscipere debeant à superscripto Stephano Domini gratia Episcopo, sicut suscepit prædictus Stephanus Presbyter, id est Ecclesiam vnã in integro in honorem Sanctæ Dei Genitricis Virginis Maria, Sancto-
 X rumque*

rumque Martyrum Christi Stephani, atque Laurentij
 Leuitarum Christi, quam Tu superscriptus Stephanus
 Presbyter de proprijs Tuis sumptibus, vel expendijs à
 fundamento edificasti, & cum vineis, & terris, & hor-
 tis, atque domibus, & cum ingressu, & circuitu, quos
 ipsa Ecclesia habere videtur, quam de Tuo iusto pretio
 habes emptam à Leone conductore Petri Medici filio, qua
 est posita territorio Praenestiniensi in fundo Colle, qui vo-
 catur de Quarangulo, & habet affines ab vno latere
 vineam de Gisa, & à secundo latere Domicium Presby-
 terum, & Ioannem Rinctum, & à tertio latere vineam
 Vrsi Zappacineri, & à quarto latere viam iuris Episco-
 pi, ita ut suo studio, suoque labore superscriptus Ste-
 phanus Presbyter, eiusque successores iamdictam Eccle-
 siam cum omni sua pertinentia, siue offerta, qua à Chri-
 stianis vtriusque sexus ibidem offertur viuorum, vel
 mortuorum omnium in usum Monachorum ibidem com-
 morantium, & Deo seruientium pro sustentatione eorum
 corporum absque vlllo litigio, vel contentione, siue etiam
 excommunicatione à me, meisque successoribus in per-
 petuum habeant, pro qua etiam superscripta Ecclesia cum
 omnibus ad eam pertinentibus, ut superius legitur, da-
 re, atque inferre debeat superscriptus Stephanus, vel
 Monachi, successoresque eorum superscripto Episcopo
 singulis quibusque Indictionibus sine aliqua mora, vel
 dilatione pensionem denarium vnum. Hac omnia, que
 huius perpetualis seriei textus eloquitur, inuiolabiliter
 obseruare vtraque pars, & adimplere promittat. Quod
 si quisquam eorum contra hanc perpetualem chartam,
 in toto, parteuè eius quolibet modo venire tentauerit,
 tunc non solum periurij reatum incurrat, verum etiam
 daturus se, successoresque suos promittat partem parti
 fidem seruanti antè omne litis initium pœna nomine
 auream vnã libram obryzã, & post absolutam pœ-
 nam

nam huius perpetualis chartæ series in sua nihilominus maneat firmitate. Has autem duas chartas uniformes vno tenore conscriptas per manum Ioannis Scriniarij pariter dictauerunt, easque proprijs manibus roborauerunt, testibus ab eis rogatis obtulerunt, & sibi inuicem tradiderunt sub stipulatione, & sponcione solemniter interpositis. Actum Romæ die, anno Pontificatus, mense, Indictione suprascriptis primum. † Stephanus Domini gratia sanctissimus Episcopus Sanctæ Prænestinenss Ecclesiæ consentiente sibi cuncto Clero eiusdem Venerabilis Episcopij in Te Stephane Presbyter, & in cunctam Congregationem cunctorum Monachorum presentium, & successorum hanc chartam perpetualem proprijs manibus meis scripsi, & testes, qui scriberent, rogavi. † Sergius Presbyter in hanc chartam consensit, & manu mea scripsi. † Franco Presbyter in hanc chartam consensit, & manu mea scripsi. † Christophorus Nob. vir testis rog. interfui, & manu mea scripsi. † Crescentius de Bonizo interfui, & manu, &c. † Petrus de Ortano interfui, &c. † Ego Ioannes Scriniarius Sanctæ Romanæ Ecclesiæ post omnium testium subscriptiones compleui, & absolui. † Andreas de Mira testis. † Dominicus de Romano testis. † Ego Beñ in Dei nomine Scriniarius Ciuitatis Prænestinæ post omnium testium subscriptionem, & Indic. compleui, & absolui.

Decimum sæculum claudit, & aperit vndecimum Petrus S. R. E. Cardinalis Episcopus Prænestinus, qui Sanctæ Sedis Apostolicæ Bibliothecarius fuit anno 996. teste Ferdinando Carolo, Sergij Papæ IV. diploma datum anno Pontificatus III. Indictione X. die V. Kal. Martij fuit per manus Petri Episcopi Sanctæ Prænestinæ Ecclesiæ, & Bibliothecarij Sedis Apostolicæ exstat illud in Chronico Monasterij Sancti Vincentij ad Vulturum, annusque is putatur

X 2

Chri-

lib. m. f. de
Biblioth.

10. et. annal.
eccl.

Vghel. 10. 1.
Ital. Sac.

Christi MXIV. , legitur aliud diploma Benedicti Octani Papæ datum per manus Petri Episcopi Prænestinæ Ecclesiæ, & S. R. E. Bibliothecarij apud Cardinalem Baronium anno Christi MXVII. reperitur, & subscriptus Petrus Episcopus Prænestinus cuidam privilegio Gregorij Quinti indulto Abbatia Sancti Saluatoris de Monte Amiato. Ad hunc Petrum scriptam à Petro Damiani suspicor XIX. Epistolam suspicor, cum esset adhuc Diaconus, & Cancellarius. Ad Petrum quidem Canonice Lateranensis Archipresbyterum misit, idem Petrus Damiani Opusculum XVIII. contra Clericos intemperantes.

De sex Episcopis Cardinalibus S. R. E. è quibus vnus est Prænestinus.

C A P V T X.

1. A. c. r. des
considerat.

LERVM illum ordinatissimum esse decet, ex quo præcipuè in omnem Ecclesiam Cleri forma processit, vti docet Sanctus Bernardus ad Eugenium Papam de Clero Romano agens. In illo autem ipsis ab incunabulis Episcopus vnus esse debebat, conspiciebantur Presbyteri XLVI. , Diaconi VII. Subdiaconi VII. Acolythi XLII. , Exorcistæ, & Lectores cum Offiarijs LII. , viduæ cum indigentibus MD. quos omnes Deus alebat teste Cornelio Papa in Epistola ad Fabianum, seu Flavianum Antiochiæ Episcopum, vnde florentissi-